N°. 3078

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

1857.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk.
Brieven, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG 18 JUNIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 16 Junij.

Eene merkwaardige gebeurtenis van onzen tijd is de reis van Z. H. Pius IX door zijne Staten. Zelden en niet dan om de gewigtigste redenen verplaatsten zich de Pausen uit de eeuwige stad, van waar zij over de belangen van Christus' Kerk op aarde waken, en haar, door den geest Gods gedreven, tot in de meest verwijderde oorden van de bekende wereld bestieren. Ongetwijfeld heeft ook Pius IX bij zijn togt, die maanden schijnt te zullen duren, groote belangen op het oog. Welke die belangen zijn, is door Z. H. niet openbaar gemaakt. Maar zij laten zich gedeeltelijk vermoeden door de uitkomsten, die zijne reis aanvankelijk heeft opgeleverd.

Ten allen tijde is de pauselijke Stoel onder de Vorsten en volken van Italië de hoogste zedelijke kracht geweest. Ook in deze dagen is het Pausschap de eenige levendige zedelijke kracht van dat Italië, waar al wat van den H. Stoel is vervreemd, tot speelbal strekt voor de anarchistische revolutiemakers.

Het ongeloovig liberalismus van onze eeuw, dat de grondslagen der maatschappelijke orde meent te kunnen omverwerpen, om er expedienten van menschelijke vinding voor in de plaats te brengen, heeft te dien einde zijne aanslagen vooral gerigt tegen den Stedehouder van Christus, die de hoeksteen is dier orde. Met de sluwheid van het serpent, dat Eva misleidde, heeft men getracht dien toeleg te verheelen. Wel wetende dat in onze tegenwoordige beschaving de Paus niet kan zijn de onderdaan van iemand, wie ook, heeft het liberalismus er zich op toegelegd, om den Paus met geveinsde hoogachting te eeren, hem voorstellende als te hoog geplaatst, te zeer Christus' beeld moetende uitdrukken, dan dat hij met het Pausschap tevens de hoedanigheid van Soevereinen Vorst zou kunnen vereenigen.

Onder den dekmantel van die gehuichelde liefde voor het Opperhoofd der Kerk is men sinds meer dan eene halve eeuw aan 't werk, om den Paus niet slechts in de rijken van Italië, aan de Kerkelijke Staten grenzend, maar evenzeer bij zijne eigene onderdanen *impopulair* te maken. De partij, die zich tot deze misdadige taak heeft aangegord, heeft overal in Europa, waar zij ongeloof of misverstand ontmoette, talrijke en krachtige medewerkers gevonden, niet zelden zelfs in goevernementen, die in hunne onbegrijpelijke verblindheid den ondergang van den H. Stoel trachtten te bevorderen, middelerwijl ze slechts tot uitkomst hun eigen val verkregen.

Zulks heeft slechts zeer weinigen wijzer gemaakt. De pogingen, om den Paus in Italië tot een slagtoffer te maken van de revolutionnaire woelingen is er niet een oogenblik om opgegeven. Ten spijt van de veelvuldige lessen, die de revolutiën met kastijdende hand waarschuwend hebben aangebragt, zijn in de dienst der revolutie zoo vele dwazen, dat zij er ten naastenbij in geslaagd zijn, om 't aan de wereld in te scherpen, dat Italië door de Pausen ongelukkig is.

Heeft men 't niet beleefd, dat op het kongres van Parijs, de heer de Cavour, gesteund door de engelsche diplomatie, eene aanklagt heeft ingeleverd tegen 's Pausen goevernement, als eene voorname oorzaak van onrust in Italië en als een gevaar voor de rust van de wereld, zonder protest van Frankrijk en onder de slechts zwakke tegenspraak van Oostenrijk? Zoozeer was het ongeloovig liberalismus er in geslaagd om alom in Europa aan de meening ingang te doen vinden, dat de Kerkelijke Staat slecht bestuurd, de ontevredenheid algemeen, de pauselijke magt impopulair, en eene zoo radikale hervorming, als eene afscheiding van de legatiën zijn zoude, onvermijdelijk was!

Men had zulks vooral te danken aan de ongeloovige pers, die sinds jaren en jaren, bijgestaan door protestantsch en vooral engelsch goud, dag op dag, feiten en gebeurtenissen óf verdichte óf vervormde, ten einde ze aan het systeem van kleinschatting en minachting van den H. Stoel dienstbaar te maken.

Wonderlijk is 't, dat onder de werking van zulk een systeem van vergruizing, overal in de wereld de liefde, de eerbied en aanhankelijkheid van de Katholieken aan hun kerkelijk Opperhoofd, in plaats van te verminderen, zijn toegenomen, verhoogd en als verdubbeld. Nooit heeft de Kerk een tijdperk beleefd, waarin de gansche katholieke wereld zich zoo onverdeeld in kinderlijke gehoorzaamheid onder de hoede van Petrus plaatste, als thans. Het is een gezegend schouwspel voor elken geloovige, en bemoedigend in den strijd, die nog altijd voortduurt.

Dan hoe meer dit feit blijkbaar en onbetwist werd, des te vijandiger werden de verzinselen van de vijanden der Kerk omtrent de gezindheid der bevolkingen in de Kerkelijke Staten; des te luider, des te stelliger werd het uitgeroepen, dat het pauselijk goevernement in Italië niet langer houdbaar was.

't Vond ingang, zelfs bij ligtgeloovige Katholieken, die, in hunne goede trouw, zich geen denkbeeld kunnen maken van de kwaadaardigheid der partijschap en het onmogelijk achten, dat men der waarheid gedurende dag en jaar in 't aangezigt slaat, met de leugen tot waarheid en de waarheid tot leugen te maken.

In dien toestand, hem door de revolutionnaire geestdrijvers gevormd, gaat Pius IX op reis.

Wij hebben reeds gezegd, dat het doel daarvan niet is bekend gemaakt. Wij laten 't dan ook ter zijde.

Maar wij vragen: welke is de aanvankelijke uitkomst?

Eene logenstraffing en beschaming van al de belagers van den H. Stoel, zoo sterk sprekend door de feiten, dat het niet langer mogelijk is ze te verheelen, en, dat de vijanden der Kerk gedwongen worden te belijden, dat 's Pausen togt door zijne Staten een voortdurende triomftogt is.

Overal, waar Pius IX sinds zijn vertrek den voet heeft gezet, van Rome tot Bologna, waar hij dezer dagen zijn intogt deed, heeft zijne reis een onafgebroken en steeds klimmend enthusiasmus onder de bevolking veroorzaakt.

Van heinde en verre stroomen de bevolkingen naar de wegen, waar langs hij trekt, en naar de steden waar hij verblijft, om voor hem neêr te knielen en zijn zegen te ontvangen, hem te eeren, toe te juichen, te danken, met één woord, om hem de zigtbaarste blijken van eene ongeveinsde, diep in het hart gewortelde liefde te geven.

En geen schaduw vertoont zich in dat verwonderlijk tooneel, dat nu sinds weken en weken duurt, en elken dag van dorp tot dorp en van stad tot stad wordt verplaatst!

Te lang is Pius IX voorgesteld, als beschermd door vreemde troepen tegen den afkeer van zijn volk.

Beschermd, ja, te Rome, in de wereldstad tegen de aanslagen van vreemde huurlingen in de dienst van Mazzini. Het is immers een feit, al heeft men getracht het te verduisteren, dat het zoogenaamde italiaansche leger, 't welk Rome tegen de Franschen heeft verdedigd, bijna geheel bestond uit vreemdelingen en Italianen uit andere Staten, dan de Kerkelijke, en die naar Rome waren gestroomd, onder de aanvoering van Mazzini. Ook thans komt het gevaar, dat den Paus in zijne Staten bedreigt, niet van *onderdanen*, maar van *vreemdelingen*, voortgestuwd door engelsch goud, revolutionnaire europeesche partijschap en veroveringszucht van enkele dwaze italiaansche staatslieden, die in troebel water trachten te visschen.

Pius IX doorkruist zijn land, niet omstuwd door vreemde troepen, noch beveiligd door eigen legermagt. Zijn togt van Rome naar Bologna heeft plaats gehad, schier zonder geleide. Overal heeft hij zich te voet onder de menigte begeven, straten en pleinen doorloopende, niet anders beschermd dan door de liefde van zijn volk, dat hem als op de handen heeft gedragen.

Wij spreken niet van de triomfbogen, die zijn weg versierden, noch van de illuminatiën, die alom in den avond zijn schreden verlichtten, noch van de eerewachten, die hem begeleidden, noch van andere uiterlijke betooningen, die, zelfs in hunne algemeenheid, iets officieels schijnen te hebben.

Maar let op de stroomen volks, die op verre afstanden de dorpen verlaten, als had er eene groote volksverhuizing plaats, ten einde post te vatten op de wegen, waar langs zij Pius IX afwachten, om hem in kinderlijke liefde en met de gemeenzaamheid van den zoon tot den vader zoo veel mogelijk te naderen, te spreken, aan te raken en door hem gezegend te worden. Daar spreekt het hart des volks en de warme uiting van een diepen eerbied, getemperd en tevens hooger opgevoerd door eene ongekunstelde vertrouwende liefde, die tot den opperpriester en tot den soeverein nadert als tot een weldoenden vader.

Merk daarbij op, dat de steden geen andere uitzondering maken op de dorpen, dan dat eene beschaafdere opvoeding hen terughoudt van die al te naïeve betuigingen, die de stedeling onbetamelijk acht, dewijl hij meent dat ze niet overeenkomstig zijn met den eerbied aan den Paus en den Soeverein verschuldigd. — Overigens vindt men in de steden, tot zelfs in Bologna, dat steeds zoo ontevreden is afgeschilderd, dezelfde vervoering zoo algemeen, zoo onverdeeld, dat zij niet dan uit het hart kan voortkomen. Daaromtrent bestaat dan ook bij niemand twijfel.

Ongeloofelijk zijn de vermoeijenissen van zulk een togt! Te meer omdat Zijne Heiligheid zijn bezoek doet strekken niet slechts voor de zedelijke, maar evenzeer voor de stoffelijke belangen van zijn volk.

Overal waar hij verschijnt, laat hij zich inlichten omtrent de belangen der ingezetenen der plaats. Overal gaat hij zich persoonlijk door eigene oogen overtuigen van den toestand. Van alles wat eenig belang heeft voor 't rijk, de provincie, de streek, of de plaats wordt aanteekening gehouden; er worden maatregelen beraamd, verbeteringen aangebragt, vergunningen verleend, of althans toezeggingen gegeven, dat ze met allen ernst zullen worden overwogen.

Krachtig is alzoo de impulsie, die door Pius IX gegeven wordt aan al wat goed en nuttig is, zoo voor de algemeene als plaatselijke welvaart, zoo voor den gang van het algemeen bestuur, als voor den bloei van landbouw, handel en nijverheid, welke door den Paus zeer worden behartigd en voorgestaan.

Wij hebben alzoo alle reden om ons te verheugen over de aanvankelijk verkregene resultaten van 's Pausen reis.

Behalve het onbetwistbaar geleverd bewijs, dat geen vorst ter wereld meer populair is bij zijn volk dan Pius IX, ziet men van den eenen kant het geloof der bevolkingen verlevendigd door de blijde vervoering, die ze aan de voeten brengt van Pius IX, om in hem Petrus te begroeten, de steenrots, waarop Christus' Kerk gebouwd is; van den anderen kant ontwaart men een krachtigen spoorslag, gegeven aan de algemeene stoffelijke belangen van het land, die door het bezoek van den soevereinen Vorst aangemoedigd, door beraamde maatregelen begunstigd, op de baan van den goeden vooruitgang heilzame vorderingen zullen maken.

Wij zeiden onlangs, dat er hier te lande wel sprake mag wezen van eene katholieke minderheid, die aan de meerderheid de wet zou kunnen stellen, maar, waar de meerderheid, de protestantsche, overgroote, meest beschaafde, meest gegoede meerderheid, de magt in handen heeft, *per fas et nefas* in handen houdt en er maar al te dikwijls een willekeurig gebruik van maakt! Het *Zondagsblad* heeft zich aan die onweerlegbare woorden, die de kracht hebben van een axioma, geërgerd, en na ze, doch slechts verminkt en totaal onverstaanbaar, geciteerd te hebben, vraagt het ons kort en bits »het bewijs van dat willekeurig gebruik," dat de meerderheid maar al te dikwijls van hare magt maakt. Wij zouden kunnen antwoorden, dat een axioma niet bewezen behoeft te worden. Of wij zouden kunnen wijzen hetzij op het systeem van uitsluiting, dat, bij benoemingen, sinds jaar en dag ten nadeele der minderheid in praktijk wordt gebragt, hetzij op de zamenstelling van alle vertegenwoordigende ligchamen, waarin het naauwelijks aan een enkelen vertegenwoordiger der minderheid vergund wordt zitting te nemen en waar de meerderheid, over een verpletterend overwigt beschikkende, doet wat zij wil. Wij zouden ook kunnen vragen, of zich in ons wetten-arsenaal geene wetten bevinden — de wet bijv. ter beteugeling van de vrijheid der kerkgenootschappen — welke de meerderheid met geen ander doel doorgedreven heeft dan om aan de minderheid te doen gevoelen, dat drie meer is

meer vermag dan twee. Doch wij laten voor heden dit alles blijven, om liever, in antwoord op de vraag van het *Zondagblad*, een feit te bespreken, dat kort geleden in de nabijheid der rezidentie plaats greep en dat welligt, met de vele andere soortgelijke feiten die gaandeweg ter onzer kennis komen, ons ontgaan zou zijn, had het *Zondagsblad* ons geene aanleiding gegeven het ons te herinneren, ter toelichting van de wijze, waarop de meerderheid maar al te dikwijls van hare magt gebruik maakt.

Dat feit, tot de eenvoudigste termen terug gebragt, geldt niets meer of minder dan dit, dat de katholieke bevolking der stad Vlaardingen in de stad harer inwoning geene kerk heeft; dat zij voor hare eigene rekening er eene wil laten bouwen; dat zij te dien einde van den Gemeenteraad op erfpacht den vereischten gemeentegrond heeft aangevraagd en dat de Gemeenteraad onlangs met zes tegen drie stemmen die aanvraag heeft van de hand gewezen! Zijn er, die in zulk eene handeling geene daad van willekeur zien; die welligt veronderstellen dat de Gemeenteraad voor zijn afwijzend *votum* ongetwijfeld de bondigste redenen zal gehad hebben — wij zullen hun dan ten aanzien van het feit in quæstie deze en gene bijzonderheden onder de aandacht brengen, of 't hun soms daaruit blijken mag, dat *in casu* de meerderheid van hare magt een nog al tamelijk opmerkelijk gebruik heeft gemaakt.

Vlaardingen, een der oudste steden van Nederland, waar de H. Willibrordus het Evangelie verkondigd en eene kerk gesticht heeft (A°. 736), is thans nog voor een zevende bevolkt door Katholieken. Sedert de hervorming hebben dezen in hunne stad geen kerkgebouw gehad. Hunne kerk (de groote of S. Jans-kerk) werd door »de Nieuwgezinden" in bezit genomen. Waar de aan het katholiek geloof getrouw geblevene bevolking hare aanvankelijk verbodene godsdienst heeft uitgeoefend is onzeker. Vermoedelijk is het, dat zij, bij oogluiking, geruimen tijd kerk hield in eene schuur buiten de gemeente, ter plaatse waar het haar in lateren tijd, in 1777, vergund werd een bedehuis te bouwen, dat echter toen niet het aanzien van eene kerk mogt hebben, en dan ook eerst in 1835 zoogenaamde kerkramen kreeg.

Intusschen begon van lieverlede dat kerkgebouw — buiten de stad en in eene andere gemeente, in de Zouteveen, gelegen, te klein te worden. Bovendien vorderde het jaarlijks zulke kostbare herstellingen, dat de Katholieken de noodzakelijkheid erkenden van den opbouw eener nieuwe kerk, die [illegible] in hunne gemeente gelegen behoorden te zijn. En daar nu door den Gemeenteraad achtervolgens grond op erfpacht was afgestaan voor scheepmakerijen, rijst-pelmolens, branderijen en laatstelijk ook voor een liefdegesticht en bewaarschool, zoo werd door het parochiaal kerkbestuur der katholieke gemeente op den 1n April ll. bij den Gemeenteraad een adres ingediend, waarbij gevraagd werd, om, — de gewenschte ruimte nergens anders te verkrijgen zijnde, — *op het land*, langs de laan, die naar »het hof" of de algemeene wandelplaats geleidt, eene nieuwe kerk te mogen bouwen, die aan de stad tot sieraad verstrekken en die aan geene der daar gevestigde industriëele ondernemingen in den weg staan zou.

Welk antwoord op deze aanvrage gevallen is, hebben wij reeds vermeld: zij werd gewezen van de hand. Intusschen lette men op — en wij stippen dat hier aan ter beter beoordeeling van de motieven, waarop de aanvrage afgewezen is, — dat het Gemeentebestuur van Vlaardingen gaarne van den stadsgrond op erfpacht afstand doet, wijl daaruit voor de stad niets dan voordeel, ook uithoofde van het lukratieve der verpachting-zelve, voortvloeit, en dat aldus sedert weinige jaren eenige fabrieken op de daarvoor door aanvragers verlangde plaatsen zijn opgerigt. Ook aan de zoogenaamde hoflaan zag de Gemeenteraad gaarne fraaije gebouwen verrijzen. Blijkens een verslag, uitgebragt in zijne vergadering van 4 Mei 1855, bleek het, dat de geheele bebouwing van die hoflaan al meer en meer waarschijnlijk werd. Alleen wenschte men dat daar geene andere dan fraaije, sierlijke gebouwen mogten neergezet worden; waarom dan ook later geene toestemming is gegeven tot het bouwen van eenige kleine huisjes aan de hoflaan.

Nietsemin verklaarde het raadslid van Gijn, dat hij aan de hoflaan geene roomsche kerk hebben wilde. »Het hof" moest nu eene wandelplaats blijven, nu de Katholieken er eene kerk wilden bouwen; en — niet door de gazfabriek, die er zich bevindt, maar wel door eene roomsche kerk zou immers die wandelplaats ontsierd worden! Dat de kerk elders gevestigd werd, dat zou hij laten gaan, naast de zaal de Harmonie, bijv. Dat er geene voor eene kerk ongunstiger gelegen plaats aan te wijzen ware en dat Vlaardingen nergens elders de voor eene kerk vereischte ruimte aanbiedt, werd hem bij herhaling onder 't oog gebragt: het baatte niet. Aan de hoflaan mogt de kerk niet prijken. En was er nergens anders eene kerk te bouwen, dan moesten de Katholieken te Vlaardingen zelf maar van eene kerk verstoken blijven.

De raadsleden van Rossen, Betz en Hoogendijk zagen daar niets onbillijks in; integendeel. Het raadslid Kikkert echter — en hij sprak ook namens [illegible] Breems — kwam er nog duidelijker voor uit, dat hij zich tegenover de Katholieken veel geoorloofd achtte. Hun verzoek noemde hij een »vermetel" verzoek. Een »vermetel" verzoek, strekkende om in hunne stad, op hunne eigene kosten, op eene plaats, welke de Gemeenteraad gaarne bebouwd ziet, eene kerk te mogen bouwen! Gold het, grond af te staan aan de hoflaan, ten behoeve van eene fabriek of eene andere industriëele onderneming — het raadslid Kikkert zou er niets tegen hebben. Maar voor eene roomsche kerk zal hij nooit gemeentegrond noch op »het hof" noch elders cedeeren. Willen de Katholieken te Vlaardingen-zelf eene kerk hebben, dan moeten zij maar zien partikulieren grond te krijgen — die niet te krijgen is! Dat moet hij zich laten welgevallen; dat moet hij lijdelijk aanzien! Maar eene roomsche kerk te Vlaardingen op stadsgrond — de heer Kikkert scheen het er voor te houden, dat Vlaardingen er zich des hemels ongenade door op den hals zou halen.

Nog een ander kurieus argument, dat tot billijking van een afwijzend votum strekte, werd aangevoerd door het raadslid Drossaart. Hij had vroeger een stuk gronds op »het hof" aangevraagd tot vergrooting van zijn partikulieren tuin en dat was hém wel geweigerd. En nu zou hij vergunning geven tot het bouwen van eene roomsche kerk met pastorie, waarbij mogelijk een tuintje zou worden aangelegd — 't was niet van hem te verwachten!

De heeren van der Drift, Knottenbelt en van den Heuvel — de beide laatste zijn protestantsch en wat zij spraken, strekt hunner regtschapenheid en loyauteit tot hooge eer — bestreden op redelijke gronden de dwaasheden, die tegen het verzoek van het katholiek kerkbestuur te berde werden gebragt. 't Mogt niet baten. De meerderheid van den Raad had zich nu eenmaal in 't hoofd gezet, dat het den Katholieken onmogelijk moest gemaakt worden te Vlaardingen-zelf een kerk te hebben; zij had de magt in handen: 't viel haar niet moeijelijk er het gebruik van te maken dat haar konvenieerde.

Wij hebben van het te Vlaardingen voorgevallene melding gemaakt, in antwoord op de vraag van het *Zondagsblad*, dat wij bewijzen zouden dat de protestantsche meerderheid wel eens van hare magt een willekeurig gebruik maakt. Uit het aangehaalde voorbeeld is daarenboven nog te leeren aan welke behandeling de belangen en regten van minderheden prijs gegeven zijn, waar de meerderheid van een Gemeenteraad gezind is als die te Vlaardingen, die, helaas! geene uitzondering is.

Heden wordt de verjaardag van H. M. de Koningin gevierd door eene groote parade op den Dam en het uitsteken der vlaggen van de publieke gebouwen.

De *Staats-Courant* bevat de twee volgende koninklijke besluiten:

WIJ WILLEM III, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Willende een vernieuwd blijk geven van Onze belangstelling in het leger, en van de erkenning der diensten door dat leger ook vroeger bewezen;

En wenschende dat het bewijs van aandenken aan de roemvolle verdediging der Citadel van Antwerpen, ingesteld bij koninklijk besluit van den 31sten Mei 1833, N°. 122, voortdurend ook in later tijden bij het leger in levendige herinnering blijve;

In aanmerking nemende dat de medaille der Citadel van Antwerpen, gedragen door wijlen den generaal der infanterie D. H. baron Chassé, welk eereteeken in der tijd bij testamentaire beschikking van hem aan de gemeente Tiel is vermaakt, onlangs door den Raad dier gemeente aan Ons is aangeboden;

Gelet dat dezer dagen alhier een 25jarig herinneringsfeest aan het immer gedenkwaardig beleg der Citadel van Antwerpen zal worden gevierd;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. De medaille der Citadel van Antwerpen, gedragen door wijlen den generaal der infanterie baron Chassé, zal worden vastgehecht aan het vaandel van het 7de regement infanterie, van welk korps een bataillon aan de roemvolle verdediging der Citadel deel heeft genomen.

Art. 2. Aan Onzen beminden Zoon den Prins van Oranje wordt opgedragen op den 17den dezer, op de alhier te houden groote parade, aan het bepaalde bij art. I uitvoering te geven.

Art. 3. Het raadsbesluit der gemeente Tiel, waarbij de medaille der Citadel van Antwerpen, gedragen door wijlen den generaal der infanterie baron Chassé aan Ons is aangeboden, zal met en benevens het bij die medaille behoorend certifikaat, alsmede met een afschrift van Ons tegenwoordig besluit, in het archief van het 7de regement infanterie worden nedergelegd.

Onze minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan onzen beminden Zoon den Prins van Oranje.

WIJ WILLEM III, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ.

Willende een vernieuwd blijk geven van Onze belangstelling in de zeemagt en van de erkenning der diensten, in den jare 1832 door haar bewezen;

En wenschende die diensten, ook in latere tijden, bij de zeemagt in levendige herinnering te doen blijven,

Hebben besloten en besluiten:

Art. I. De op 's Rijks werf te Amsterdam in aanbouw zijnde schroefstoomschepen der 2de klasse *Dordrecht* en *Leeuwarden*

zullen voortaan den naam voeren van: *Citadel van Antwerpen* en *Vice-Admiraal Koopman.*

Art. 2. Achter in den spiegel van het schroefstoomschip de *Citadel van Antwerpen* zal de medaille, ingesteld bij Koninklijk besluit van 31 Mei 1833, n°. 122, worden uitgehouwen.

Onze Minister van Marine is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan Zijne Koninklijke Hoogheid den Prins van Oranje, kapitein-luitenant à la suite, Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Hendrik der Nederlanden, luitenant-admiraal, Opperbevelhebber der vloot en Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Frederik der Nederlanden, Admiraal van de vloot.

's Gravenhage, den 16den Junij 1857.

WILLEM.

De minister van Marine,

J. S. LOTSIJ.

Z. M. heeft benoemd tot ridders der Mil. Willemsorde 4e kl. jhr. A. Klerck, ter zake van zijn gedrag bij de 3e balische expeditie in 1849, en L. M. de Laat de Kanter, ter zake van zijn in de maanden Sept. tot Nov. 1850 gehouden gedrag bij de krijgsverrigtingen ter Westkust van Borneo; tot ridders der orde van den Nederl. Leeuw jhr. G. R. G. van Swinderen, J. T. ter Bruggen Hugenholtz, A. baron Collot d'Escury en H. J. van Maldeghem; tot ontv. der reg. en dom.: te Horst mr. V. F. H. Mertz, te Kortgene F. T. Posthumus, te Ommen jhr. mr. A. M. C. Sandberg, te Zevenaar mr. A. van Hettinga Tromp; en tot surnum. G. J. de Sitter, F. M. van Heyst, C. W. Heufke, F. M. Umbgrove, C. M. J. Moorrees, B. H. Tours, G. IJ. Blaauw, en P. T. W. van Kerkwijk; voorts mr. H. A. Nederburgh op zijn verzoek eervol ontslagen als bew. der hypoth. van het kad. en der scheepsbew. te Amsterdam, behoudens aanspraak op pensioen, en als zoodanig benoemd te Amsterdam B. Frieswijk, en te 's Hertogenbosch K. F. C. baron van Hemert tot Dingshof.

's GRAVENHAGE, 16 Junij. Heden zijn de feesten aangevangen, ter herdenking van de verdediging der citadel [illegible] viering van de verjaardagen van HH. MM. den Koning en de Koningin. De nationale vlaggen, van openbare en bijzondere gebouwen wapperend, de toebereidselen op verschillende vereenigingspunten, het blij gejoel dat de straten vervult, zetten der hofstad een levendig aanzien bij. Op verschillende wijze doet zich de opgewektheid van het vaderlandsch gevoel kennen, als uiting der gehechtheid van de bevolking aan het stamhuis van Oranje, alsmede van dank en hulde aan de dappere verdedigers van het kasteel, welks beleg eene zoo merkwaardige bladzijde in de geschiedenis van het vierde eener eeuw uitmaakt.

Omstreeks elf ure had de eerste zamenkomst en ontvangst plaats van de heeren officieren, van wie het denkbeeld tot het feest, om in 1857 het jaar 1832 kameraadschappelijk te herdenken, was uitgegaan. Die zamenkomst had plaats in de nieuw gebouwde zaal van het Hôtel *Paulez*, daartoe prachtig en op de feestviering geheel toepasselijk gedecoreerd en met bloemen rijk versierd. Daar prijkten de busten van Koning Willem I, II en III, terwijl twee schilderijen van den antwerpschen schilder van Bree, voorstellende de ruïnen der citadel na het bombardement, het reeds op zich-zelve schoon ensemble verder opluisterden. Inmiddels hadden zich daar ook voor het gebouw verzameld een groot aantal der dappere verdedigers van den met eere bezweken vijfhoek, allen beneden den rang van officier. Zij waren uit onderscheidene oorden des lands en uit verschillende standen der maatschappij; allen versierd met de medaille en niet weinige met het ridderkruis der militaire Willemsorde. Hunne nadere verzamelplaats was aangewezen op het terrein der burgerlijke begraafplaats, alwaar ook aanstonds de hoofd- en verdere officieren zouden bijeenkomen. Op die plaats zelve bevonden zich mede, behalve korporatiën en officieren van de bezetting, een aantal stadgenooten daartoe van toegangskaarten voorzien. Omstreeks 12 ure kwamen de hoofd- en andere officieren, die zich in het Hôtel *Paulez* vereenigd hadden, mede aldaar aan, ten einde met de overige aanwezige verdedigers van de citadel het plegtig bezoek te brengen aan het graf van den kolonel von Gumoëns, waarin zijn stoffelijk overschot op 28 April 1834 werd bijgezet, onder het daarvoor opgerigte monument, dat, ter zijner nagedachtenis, door de officieren van den generalen staf was opgerigt, uit bijdragen van al de effektieve en honoraire officieren van genoemden staf, alsook van de gedetacheerden daarbij en van eenige andere officieren en vrienden van den overledene.

Het monument was versierd met de oranje en nederlandsche vlaggen, en aan der zijden van dit gedenkteeken voor onbezweken treuw, moedsbetoon en vaderlandsliefde

was aangebragt eene frissche eikenkrans daartoe van wege H. M. de Koningin-Moeder bestemd. Bij dat monument werden redevoeringen uitgesproken door den kapitein van de genie graaf van Limburg Stirum, door den hoofdofficier Klerck, die den bebloeiden sjerp van den op de citadel gesneuvelden artillerie-kapitein van Hoei Schilthouwer aan het monument vast hechtte, en eindelijk door den heer van Hoven, oud-officier van gezondheid. Deze toespraken werden afgewisseld door muziek.

Hiermede was het eerste gedeelte der feestviering, het plegtig bezoek aan het graf van kolonel Gumoëns gebragt, afgeloopen, en begaven de heeren oud-officieren en manschappen van allen rang zich in optogt naar de Societeit der Vereeniging, in de Willemstraat, waar hun eene aangename ontvangst was bereid.

Ten half vijf ure vereenigden zich de leden bij Z. M. den Koning. Daar werd groot diner gehouden in de groote zaal, die daartoe bijzonder was ingerigt. De zaal was behangen met rood zijden fluweel met goud galon. Daar prijkten de busten van van Willem I en Willem II, met bloemen bekranst. Ook de portretten van den generaal Chassé en den vice-admiraal Koopmans waren op eigenaardige wijze aangebragt. Onder de vlaggen, die in de zaal waren geplaatst, bevond zich die, welke op de hut van den generaal Chassé wapperde, alsmede de groote vlag, die op de citadel prijkte, en die door den matroos Israel Roberts met het uiterste levensgevaar weder werd aangehecht en opgeheschen. In de laatste uren van het bombardement weder van de vlaggestok geschoten, werd die bewaard en in het vaderland behouden teruggebragt. Onder den maaltijd werden er door het muziekkorps van het regement grenadiers en jagers verschillende stukken uitgevoerd. Bij deze gelegenheid werden er vele feestdronken ingesteld, waarvan de eerste door den Koning op de dappere verdedigers der citadel van Antwerpen, die na 25 jaren zich heden alhier hadden vereenigd, om die gedenkwaardige gebeurtenis te herdenken. Die toast werd met geestdrift beantwoord, evenals die op den Koning en het koninklijk Huis, enz.

Des avonds had de luisterrijke galavoorstelling in den schouwburg plaats.

— De minister van oorlog heeft deze residentie verlaten tot het doen eener buitenlandsche reis.

— Wij vernemen, zegt het *Residentieblad*, dat H. M. de Koningin tegen half-Julij voornemens is eene reis te doen door Engeland en Schotland. H. M. zal naar Londen worden overgebragt met een van 's lands oorlogsstoombooten en waarschijnlijk tegen half-Augustus op het paleis *het Huis ten Bosch* terugkeeren.

KRALINGSCHE VEER, 15 Junij. Heden heeft het getal aangebragte zalmen op beide deze markten wederom het cijfer van 500 stuks overtroffen; de prijzen bleven tot aan het einde zeer vast, doordien de verzenders naar Engeland en Duitschland ze als om strijd bij den afslag aankochten.

GRONINGEN, 13 Junij. Dagelijks komen hier vele drentsche wagens door om de bijen uit deze provincie terug te halen, werwaarts zij in het voorjaar gebragt werden om op het koolzaad te winnen. Men verneemt dat de resulaten zeer gunstig zijn en men, zonder bijkomende ongunstige omstandigheden, op een goed honinjaar kan rekenen. (*N. R. Ct.*)

HARLINGEN, 14 Junij. De friesche stoombootreederij schijnt voornemens te zijn, Zaterdags de volgende uitbreiding te geven aan ons handelsverkeer met Holand: Ten 9 ure 's morgens zou er eene boot van Amsterdam naar Harlingen en ten 3 ure 's middags van hier naar Amsterdam vertrekken. 's Morgens ten 3 ure zou van de Lemmer eene boot naar Amsterdam afvaren, en s' namiddags ten 12 ure van Amsterdam naar de Lemmer, dit alles in verband met de spoortreinen en diligence-ondernemingen.

LUXEMBURG, 13 Junij. Ik dacht u heden de verschijning der kieswet te kunnen mededeelen, maar het schijnt met deze wet te gaan even als met de komeet: zij verschijnt niet. Sedert de komst van Prins Hendrik, dat wil zeggen sedert zes weken, verwachtte men haar den eenen dag voor den anderen na; nu is de Prins Woensdag avond vertrokken en wij zijn niet verder gevorderd dan vroeger. Ik verneem evenwel dat de copie der wet zich op de drukkerij bevindt, en dat, zoo men haar niet van daar terughaalt, gelijk dit reeds eenmaal geschied, zij op het einde der volgende week kan verschijnen. Zie hier eenige geruchten uit eene vrij goede bron, betreffende de bepalingen welke de wet zoude inhouden: Er zouden twee soorten van afgevaardigden zijn, namelijk afgevaardigden van distrikten en afgevaardigden van kantons; 16 van de eerste en 15 van de tweede soort, in het geheel 31 leden, dus 5 minder dan het bij de konstitutie van 29 November 1856 bepaalde maximum. De eerste zouden direkt gekozen worden in de vier distrikts-hoofdplaatsen, door kiezers die meer dan 125 franks belasting betalen; de verkiezing der overige zoude bij twee trappen plaats hebben in de hoofdplaatsen van onze twaalf kantons, door kiezers die minstens 10 franks in de belasting betalen. Een notaris zal in zijn kanton niet verkiesbaar zijn.

Men zegt verder dat de verkiezingen in de distrikten zouden plaats hebben onmiddelijk na de afkondiging der wet, dus in de loopende maand; die der kantons in de volgende maand, terwijl de opening der staten zoude plaats vinden in de maand Augustus.

De oktroijering van een derde driemaandelijksch budget is eveneens eene beslotene zaak.

Hoe weinig de Regering het verstaat de konstitutie, welke zij-zelve gemaakt heeft, na te komen, blijkt uit de onlangs plaats gehad hebbende instelling van een vierde distrikts-kommissariaat. De grondwet verbiedt bepaaldelijk nieuwe staats-posten in het leven te roepen, zonder de toestemming der staten; zij zegt buitendien dat de wet alleen de administrative plaatselijke indeeling kan veranderen. Die beide stellige bepalingen zijn nu overschreden. Men zal zeggen, dat de wetgevende magt voor den oogenblik nog geheel en al in handen der Regering berust, doch tegenover de traagheid, waarmede zij van die magt gebruik maakt voor de noodzakelijke wetten; is het wel te verwonderen, dat men zich gehaast heeft eene instelling in het leven te roepen, waaraan niemand gedacht had, en welke men gemakkelijk had kunnen uitstellen tot de bijeenkomst der staten.

De voor deze nieuwe benoemde titularis is een jong advocaat (overigens een achtenswaardig man), die als eenige aanspraak kan doen gelden de diensten, welke hij aan de regering bewezen heeft als redakteur van het ministerieele blad. De benoeming is dan ook niet gunstig opgenomen, vooral onder de ambtenaren, die er eene krenking hunner verkregen regten in zien.

Ik verneem dat de *Courrier* eene nieuwe waarschuwing ontvangen heeft tengevolge van de rigting, welke dat blad volgt en omdat het zich veroorlooft de handelingen der regering te gispen. De waarschuwing ging vergezeld van het verbod om er in het blad van te spreken. Men gelooft dat, zoo prins Hendrik nog in het land was, het ministerie dezen stap niet zou hebben durven doen, welke door niets geregtvaardigd wordt. (*N. R. Ct.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 15 Junij. Een berigt, door de Regering uit St. Petersburg ontvangen, meldt dat het handelsverdrag tusschen Rusland en Frankrijk onderteekend is. De terugkomst van den heer de Morny kan nu spoedig worden te gemoet gezien. Overigens is de buitenlandsche politiek in Frankrijk stom en aller aandacht blijft steeds aan de verkiezingen wijden.

— De internationale kommissie ter zake der Donauvorstendommen heeft eindelijk haar werkzaamheden begonnen. Zij heeft zich den 30 Mei gekonstitueerd en haar reglement vastgesteld. Het voorzitterschap zal beurtelings door de onderscheidene kommissarissen worden waargenomen.

— De *Presse* en de *Siecle*, beide republikeinsche bladen, bestrijden met vinnigheid de lijst der kandidaten, welke door het »komitte" is opgesteld. Vooral het eerste blad munt door scherpe bewoordingen uit. Het lijdt geen twijfel, dat er in de republikeinsche partij een diepe scheuring plaats heeft, welke niet spoedig geheeld zal worden en waardoor de regeringskandidaten veel kans op welslagen erlangen.

— De H. Sakramentsdag is te Parijs met veel plegtigheid gevierd. Een ontelbare menigte geloovigen zijn bij de processien tegenwoordig geweest, die in vele parijsche kerken even als voorgaande jaren hebben plaats gehad.

— Bij gelegenheid der verjaring van den doop van den keizerlijken Prins heeft de Keizer 300,000 franken ter beschikking van de weldadige genootschappen in alle deelen des rijks gesteld.

— Verscheidene ambtenaren, behoorende tot de dienst van het keizerlijk huis, zijn naar Biaritz vertrokken, om de vila aldaar voor de Keizerin in gereedheid te brengen.

— De *Constitutionnel* bevat een artikel naar aanleiding van de door de oppozitie opgemaakte twee lijsten van kandidaten, bij de aanstaande verkiezingen voor het Wetgevend Ligchaam, waarin onder anderen die kandidaten aangespoord worden, om hun gevoelen kenbaar te maken omtrent de eedaflegging, voor het geval dat zij verkozen zouden worden. Ingeval, toch, de eed door de kandidaten geweigerd wordt, is, zoo als men weet, de verkiezing nietig, en wordt er, volgens dat blad, eene komedie gespeeld, waarbij de kiezers zelven de bedrogenen zijn.

— Na de terugkomst van den heer de Morny uit St. Petersburg, zal, naar men verneemt, de heer de Moustier, thans Frankrijks vertegenwoordiger te Berlijn, benoemd worden tot gezant aan het russische hof; terwijl de heer Adolphe Barrot, gevolmagtigd minister van Frankrijk te Brussel, den heer de Moustier te Berlijn zou vervangen, en de diplomatieke missie te Brussel zou worden opgedragen aan den heer Benedetti, vroeger zaakgelastigde te Konstantinopel.

— Men schrijft uit Bologna, dat de kamer van koophandel aldaar zich tot den Paus, tijdens zijn bezoek gewend heeft, met verzoek om hervormingen van wetgevenden aard in den pauselijken Staat in te voeren, alsmede om een nieuw wetboek uit te vaardigen. De balie, of liever de kamer van advokaten en prokureurs, heeft zich met dit verzoek vereenigd. Dit berigt wordt door de korrespondenten van de *Independance* gegeven, die er tevens bijvoegen dat de Koning van Napels en de Paus oneensgezind zijn, zoodat de familie van den eersten op reis naar Venetie een omweg heeft gemaakt, om niet over het grondgebied van den Kerkelijken Staat te gaan. Acht dagen geleden verhaalde de *Independance* dat er een konkordaat tusschen den Paus en de napelsche Regering was gesloten, 'tgeen toch geen bewijs van vijandschap is.

ENGELAND.

LONDEN, 17 Junij. Het Lagerhuis heeft de bill tot toelating van Israëlieten in het Parlement aangenomen. Een voorstel van den heer Thesinger, om desniettemin in den eedsformulier de woorden te behouden: »op het ware geloof eens Christen," werd verworpen met 341 tegen 201 stemmen, na eene zeer levendige diskussie, die tot na middernacht duurde. De heer Deasy stelde daarop een amendement voor, ten strekking hebbende om een nieuw eeds-formulier op de roomsch katholieke leden toe te passen, doch dit werd verworpen met 373 tegen 83 stemmen.

— De aartshertog Maximiliaan van Oostenrijk is gisteren avond alhier aangekomen. Aan het spoorweg-station is hij door prins Albert ontvangen.

— De *Times* schrijft de oorzaak der opstanden in het britsch-indische leger voornamelijk aan de onbekwaamheid der europeesche officieren toe.

— Met de *Niagara* zijn berigten ontvangen uit New York, Boston en Halifax. Den 1 Junij hadden te Washington ernstige ongeregeldheden plaats gehad, ter gelegenheid van de verkiezingen. Een gedeelte der oproermakers had zich van een kanon meester gemaakt en gedreigd zich daarvan tegen hunne tegenstanders te bedienen. Twee kompagnien mariniers, welke door den president ter beschikking van den mayor gesteld waren, kregen bevel op het gepeupel te vuren; 5 a 6 personen moeten gedood en een zeker aantal gekwetst zijn. De stad bevond zich in eene koortsachtige opgewondenheid en de mariniers hielden de *City-Hall* bezet.

De heer Reed, de nieuwe gevolmagtigde in China, had zijne instruktien ontvangen en zoude binnen veertien dagen naar zijn post vertrekken.

De president der Unie had benoemd tot gezanten: te Berlijn den heer Joseph Wright en te 's Hage den heer Henry C. Murphy, en tot gouverneur van Nebraska den heer Will. A. Richardson.

In Costa-Rica hadden groote vreugde-betoogingen plaats over de verlossing van het land van de wijbuiters. De president Mora had eene proklamatie uitgevaardigd, waarbij het einde van den oorlog aangekondigd en de eensgezindheid der partijen voor de toekomst aanbevolen wordt. Men zeide dat een traktaat was gesloten tusschen Nicaragua en Costa-Rica tot spoedige hervatting van den transito-handel.

Onder de Mormonen heerschte volgens de *Leadenworth Herald* van den 13den Mei, eene groote gisting. Brigham Young verjoeg van het grondgebied alle zoogenaamde heidenen.

Uit Mexico telegrafeerde men van den 26 Mei, dat de verkiezingen over het algemeen gunstig voor Comonfort uitvielen.

Ten gevolge van zware regens, vreesde de bevolking der hoofdstad eene overstrooming. Over het lot van kolonel Crabbe en zijne vrijbuiters in Sonora verkeerde men nog in twijfel.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 12 Junij. De Keizer heeft heden prins Petrulla, napelsch gezant, in bijzonder gehoor ontvangen. Men trekt hieruit het gevolg, dat de betrekkingen met het napelsche hof een vriendschappelijken keer nemen, waartoe mede veel zal worden toegebragt door de tegenwoordigheid te Weenen van den graaf van Syracuse, broeder van Koning Ferdinand, die door het oostenrijksche hof met veel voorkomendheid is ontvangen.

BELGIE.

BRUSSEL, 16 Junij. Het *Journal de Bruxelles* van heden behelst, over den brief van den Koning in den persoon des ministers tot het volk gerigt eenige beschouwingen, waarin hoofdzakelijk betoogd wordt, dat het gezag heen en weer dobbert en het konstitutioneel gouvernement onherstelbaar geschokt is, ten gevolge van den dwang waaraan de minderheid de meerderheid in het parlement onderworpen heeft.

Ten aanzien der wet zegt het blad, — de verklaring van den Koning aanhalende, *dat hij*, de Koning, *nooit zijne toestemming zou hebben gegeven om in onze wetgeving eene plaats in te ruimen voor eene wet, die de noodlottige gevolgen had kunnen hebben, welke men vreesde*, — dat er nooit een ministerie zou gevonden zijn om

aan de Kamers voor te stellen, nooit eene behoudende meerderheid om een wet als die waarvan men het publiek een gedrochtelijk schrikbeeld heeft voorgesteld aan te nemen; zoodat op die wet niet van toepassing kan zijn de volgende paragraaf van den koninklijken brief:

»Elke maatregel, die kan worden uitgelegd als de strekking te hebben om aan de eene opinie boven de andere het overwigt te geven, is een gevaar."

En de linkerzijde heeft door een staatsgreep het overwigt in hare handen willen zien bevestigd, 't welk haar evenwel wettelijk ontging, zoodat revolutionnaire middelen werden in 't werk gesteld om het haar op inkonstitutioneele wijze te bezorgen.

Er zijn menschen, nog heden onnoozel genoeg, om zich geluk te wenschen, zoo besluit het blad, dat het kabinet tot den tweeden Dingsdag van November in 't leven kan blijven, daar er in dien tusschentijd geen parlement zal zijn om aan de deur te zetten. Maar die lieden vergeten dat nieuwe beginselen in de konstitutioneele zeden van België zijn ingevoerd. En al de *ingetogenheid* en al de *bezadigdheid* der parlementaire meerderheid, gepaard aan de *groote loyauteit* en de *geheele goede trouw* van het kabinet, zullen dat beginsel niet beletten zijn gevolgen te ontwikkelen en zijne vruchten voort te brengen. De *staatsmanifestation* zijn het tegenwigt der onafhankelijkheid van het parlementair en koninklijk gezag, en 't is bewezen dat men voortaan dat tegenwigt in rekening zal moeten brengen.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 17 Junij.

GETROUWD (12 Junij): J. J. Hesselfelt met A. M. A. P. Goossens.

BEVALLEN (13 Junij): H. M. A. Oetgens van Waveren Pancras Clifford, geb. van Bylevelt, D. — (14 Junij): A. B. Krusemann, geb. Romeny, Z. — L. J. baronesse van Grotenhuis, geb. Nijpels, D. — (15 Junij): B. Brandt, geb. Wichern, D.

OVERLEDEN (10 Junij): A. Jansen, geb. Rebel, 40 j. — (11 Junij): E. J. Basquin, 57 j. — M. C. J. Bunker, 17½ j. — (12 Junij): 't Kindje van A. H. Wijking, 19 d. — (14 Junij): 't Kindje van G. E. J. Ham, 8 w.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		15 JUNIJ 4½ u.	gebl.	16 JUNIJ 4½ u.	gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	63¾	63⅝	$63\frac{11}{16}$	
Dito Dito	3	77	76⅝		
Dito Dito	4	$96\frac{9}{16}$	96½	$96\frac{9}{16}$	96½
[illegible]					
Actien Ned. Bank	4	164	163¾		
Handel-Maatschappij	4½	158¼	158	159	158
Maatschappij van Weld.	4				
Oblig. Rijn-Spoorweg	4½				
Dito Hollandsche dito					
Obligatiën	4½				
België, Certifikaten	2½				
Dito *Rothschild*	2½	53	53	$53\frac{1}{16}$	
Frankrijk, Obligatiën	3				
Spanje, Onbep. Stukken	1¼	25⅞	$25\frac{11}{16}$	$25\frac{13}{16}$	$25\frac{13}{16}$
Dito	3	42⅞	42½	$42\frac{9}{16}$	
Binnenlandsche	3	$38\frac{9}{16}$	38½	38⅝	$38\frac{9}{16}$
Coupon Bewijzen		6¾			
Amortisable Schuld		5⅜	5⅝		
Portugal, te Londen	3	46	45⅞	46⅛	45⅞
Dito Uitgestelde					
Rusl., bij *Hope en C°.*	5	105¼	105¼		
Dito A°. 1828—1829	5	104⅛	104		
Negot. 1831 en 1833	5	95⅜	95½	95⅝	
Inschrijv. *Stieglitz*, 5e Serie	5	98⅞	98⅞	99	
Dito idem 6e	5	$99\frac{13}{16}$	100⅛	100¼	100⅛
Certifikaten te Hamburg					
Dito dito te Londen	4½	96¾	96¾		
Dito dito *Hope en C°.*	4	88¼	88⅜		
Dito *Stieglitz*	4	$87\frac{11}{16}$	87¾	$87\frac{11}{16}$	
Dito 5e Serie	4				
Dito in Zilver	6				
Inschr. op 't Grootboek	6	64⅝			
Dito Certifikaten	6	66	66¼		
Polen, Aand. met Lot. fl. 500		156	156		
Schatkist-Obligatiën	4	$80\frac{1}{16}$	80	80⅛	
Oostenrijk, Metalliek	5	76⅝	76¾	76⅞	$76\frac{13}{16}$
Dito rente te Amsterdam	5	88¼	88¼		
Dito Nationale	5	78⅛	$78\frac{5}{16}$	$78\frac{5}{16}$	78¼
Dito	2½	39⅜	39⅜		
Weener Bank	5		78⅛		
Dito	4	$62\frac{7}{16}$	62⅛		
Aand. met Loting fl. 250		325	324		
Nieuwe dito 1854					
Pruiss. Aand. 1854	3½				
Napels, Cert. bij *Rotsch.*	6				
Denemarken, dito	3				
Louisiana, te Londen	5		99¾		
Brazilië	5	99	99		
Dito 1843	5	98½	98¾		
Mexiko, te Londen £ 100	3	21⅛	$20\frac{15}{16}$	21	
Dito Onbepaalde	3	21⅛	$20\frac{15}{16}$	21	
Peru	4½				
Grenada, dito à £ 100	3¼	22⅝	$22\frac{5}{16}$	22¼	$22\frac{5}{16}$
Dito Uitgestelde		6⅝			
Ecuador	1	$14\frac{9}{16}$	14	14⅜	
Venezuela, te Londen	4½	$34\frac{13}{16}$			
Dito Uitgestelde					
[illegible] Bank Aktiën Cert.		1½			
Dito [illegible]					
Grieken, [illegible] 1825	5	3¾	3½	3⅜	

Thes. 104½; N. Port 44 7/16, 15/16, 15/16. Oblig. Constr. Bons. 95⅜; Illin. 125; Russ. Spoorw. 77¾, 78¼; Prost 112½, 109½; Rot. 104, 106, Weener Bank-Aktiën ƒ1165, 1170, 1165; Handel-M. cont. 158¼.

De markt verkeerde over het algemeen in eene flaauwere stemming.

Koers van het Geld: Beleening 4 pCt. Prolongatie 4 pCt., Diskonto 4 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	ƒ $55\frac{11}{16}$	Livorno	2/m.	ƒ	39⅝
»	zigt	» $56\frac{7}{16}$	Napels	»	»	84
Bordeaux	2/m.	» 55⅛	Petersburg	»	»	1.82
»	zigt	» 55⅝	Weenen	6/w	»	33⅝
Madrid	3/m.	» 238	Augsburg	»	»	$35\frac{5}{16}$
Cadix	»	» 240	Frankfort	»	»	99⅜
Seville	»	» 237	Hamburg	2/m.	»	35¼
Bilbao	»	» 237	»	zigt	»	35⅝
Lissabon	»	» 40½	Londen	2/m.	»	11,72½
Porto	»	» 40½	»	zigt	»	11,87½
Genua	2/m.	» 45⅜	Rotterdam		»	⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 16 Junij. Belg. leen. 2½ pc. 56½p, Obligatiën 4½ pc. 98; Spanje 1—3 pc. 25½; Binnenl. 3 pc. 38⅜; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Met. 5 pc. 80⅛; id. Nap. 5 pc. 81⅜.

PARIJS, 16 Junij. Fransche 4½ pc. 91.85; 3 pc. 68.75; 1¼ pc. Spanje 26; 3 pc. id. 39¼; 5 pc. Met. —; Rom. Leen. 87.

MADRID, 15 Junij. 3 pc. Schuld 40.50. id. 1¼ pc 26.25.

LONDEN, 16 Junij. Cons. 93¼; Spanje buit. 3 pc. 41⅜; id. 1¼ pc. 26; Rusl 5 pc 109¾; id. 4½ pc. 98; Holl. 4 pc. 98; id. 2½ pc. 65½; Sard. 5 pc. 89. Braz. 101; Peru 4½ pc. 76; Gren. uitg. 6¾; id. werk. 22½; Mexiko 3 pc. 22¾ Portugal 3 pc 47; Ecuador 14½; Venezuela 36; Wissel op Amst. 12.00¼; Hamburg 13.08½.

WEENEN, 16 Junij. Met. 5 pc. 83½; id. 4½ pc. 81¾; Bank-Aktiën 1006; Credit Anst. 233; Wissel op Londen 10.11; Amst. —; Parijs —; Goud 7½; Zilver 4½.

BERLIJN, 16 Junij. 3½ pc. Pr. Staatsch. 99⅜; 5 pc. Rusland 108⅜; id. 4½ pc. —; Wissel op Londen 2/m. 6 Th. 18; Amst. kort 140¼; Hamb. 149¾; Petersburg 101⅜.

HAMBURG, 16 Junij. Spanje 1¼ pc. —; id. 3 pc. 24¼; Rusl. 5 pc. 103½; 4½ pc. 91; 3 pc. Mexikanen 10⅞; Noord-Duits. bank 94½; Wissel op Londen 3/m. 13.04; id. kort 13.00⅜; Amst. 36.35.

FRANKFORT, 16 Junij. 5 pc. Met. 79¾; 1¼ pc. Spanje binnenl. 26; id. 3 pc. —; Wissel op Londen 3/m. —; Parijs —; Weenen —; Amsterdam —.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 16 Junij.

Heden zijn alhier afgedaan 2680 kr. Java-Suiker, zeilende per *Nijverheid* op uitleverende Nommers, tegen Mei-Veilings-Prijzen.

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 16 Junij. Rogge. Verkocht 150/2 ℔ gedr. Dantzig ƒ241 kont., ƒ243 6/w., 141/2 ℔ Pernau ƒ232 6/w.; 147/2 ℔ Pommer ƒ215 kont., ƒ217 6/w. — Gerst. 133/2 ℔ gedr. Straalsund ƒ226 kont., ƒ 228 6/w.; 128/2 ℔ Mannheim ƒ218 3/m.; 125/2 ℔ Liban ƒ 230 kont., ƒ232 6/w. — Moutwijn ƒ 18,50; Jenever ƒ24,—; Amst. Proef ƒ 25,25, per ned. vat zonder fust, zonder de belasting; Spoeling ƒ 1,40 per ketel.

ANTWERPEN, 16 Junij. *Koffij*. Goed gesonteneerd; in Rio vonden eenige tweede hands verkoopen plaats, gezamenlijk ten bedrage van 500 balen, van St. Domingo gingen 500 b. en van Java 400 b. af. — Van *Katoen* werden afgedaan 20 b. Louisiana p. *Mortimer* tot vaste prijs. — *Honig*. Ongeveer 5000 kil. witte Havana bedongen fl. 24 entr. — *Rijst* stil. Een tiental v. Carolina werden à ƒ 15½ omgezet; van Oost-Indische zijn geene afdoeningen te vermelden.

LONDEN, 15 Junij. *Suiker*. Er heerschte veel vraag tot vaste prijzen; Zaturdag werden gedaan 3000 b. Mauritius van 54 sh. à 60 s. 9 d. voor redelijk bruin tot goed blond, regten 12 s. 8 d. à 13 s. 10 d. Eene lading van 1536 k. blonde Havana werd à 44 s. 6 d. voor N°. 10 [illegible] volle verzekering voor Londen afgedaan, en 1000 m. Manilla Mascovaden bedongen 49 s. 6 d., regten 12 s. 8 d. Heden werden omgezet 2500 z. Mauritius tot volle prijzen. Voorraad op heden 43,610 ton tegen 53,381 in 56; afleveringen der week 4 283 ton, waarvan 432 voor export. Aanvoeren der week 10,446 ton.

Koffij vast doch stil, Ceylon natif goed ordin. 65 s. à 65 s. 6 d. De berigten van Rio hebben niet op de markt geinfluenceerd. Voorraad 4539 v. en 24,860 b. — *Thee*. Heden middag sloten de veilingen; van 1900 k. die aangeboden werden, zijn er 4100 tot onveranderde prijzen verkocht. In ordin. Congo wordt weinig gedaan; men noteert 13 à 13½ d.

Rijst. Eerder stil Eene lading van 500 ton nieuwe Necransee in April afgescheept, bedong 11 s. 6 d., nieuwe kondities. Aanvoeren der week 1568 ton, afleveringen 396 ton voor konsumptie en 408 voor Export. Voorraad 37,912 ton.

NEW-YORK, 2 Junij. *Katoen* gedrukt. Sedert de laatste berigten zijn de houders meer genegen los te laten. De noteringen zijn nominaal. Sedert 1 September zijn de aanvoeren in alle havens 2,8400,000 bn. tegen 3,360,00 bn. in 56, Uitvoeren 2,001,00 bn. tegen 2,551,000 in 56. Voorraad in alle havens 295.000 bn. tegen 350,000 in 56.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

HELVOET, 15 Junij. Lammers van Bueren, Bezoekie, Batavia, l. v. Brouwershaven.

UITGEZEILD:

TEXEL, 15 Junij. Kunst, Ary Scheffer, Batavia. — [illegible] Wijngaarden, Rembrandt van Rhijn, Samarang.

HELVOET, 15 Junij. Van den Dries, Willem de Zwijger, Batavia.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 17 Junij, in lading naar:

Frankfort.	G. Kaldenhoven, Frankfort N°. 23.
Maintz.	J. Heller, Maintz N°. 10.
Keulen.	Th. Wemmers, Cölln N°. 7.
	J. Staats, Elisen.
Duisburg.	H. Indekamp, Vlijt en Hoop.
Dusseldorp.	W. J. F. Wilson, Niederrein N°. 1
Mannheim	W. Rippert, Mannheim.
Ludwigh en Manheim.	J. Schneckenberger, der Rhein.
Weesel.	E. T. Beijer, de Hoop.
Ruhrort.	F. W. Arera, Ondine.

AMSTERDAM, 12 Junij, vertrokken naar:

Keulen.	W. Scholten, Cöln. N°. 8.

Rijnhoogte ARNHEM, 16 Junij 1 el 92 duim.
KEULEN, 16 » 9 vt 11 [illegible]

Advertentiën.

(3340) Op den 11 Junij overleed te Oegstgeest, M[illegible] jufvrouw HENRICA VAN HAAREN, Weduwe van den Heer PETRUS NIEUWERKERK.

's HAGE, 15 Junij 1857.
P. H. M. NIEUWERKERK.
Uit aller naam.

(3339) Met 1°. Augustus of eerder, wordt in ge[illegible] **Kock- en Banketbakkerij** gevraagd, een **LEERLING.** Adres met *franco* brieven onder Letter A. [illegible] den Boekhandelaar F. L. GOLTERMAN te Dordrecht.

(3342) In een stil en fatsoenlijk Burger Huisgezin [illegible] Breda, van de R. C. Godsdienst, bestaat gelegenheid [illegible] **inwoning van een of twee Personen**, m[illegible] Kost en Wasschen enz. en tot matigen prijs. Tot info[illegible] matie adressere men zich met *franco* brieven onder [illegible] letters V. D. H. aan den Boekhandelaar J. HERMA[illegible] te Breda.

(3338) Door sterfgeval UIT DE HAND TE KOO[P] Eene groote menigte **Wagenschot, Eiken-, Kersen- en Lindenhout**, van allerlei dikte, almede allerlei **Schrijnwerkers-gereedschappen**, [illegible] der eene groote menigte **Beelden van Gips**, [illegible] [illegible] vormen, bij jufvrouw de Weduwe VAN [illegible] te Weert. Ook bie[dt] zij TE KOOP aan: Een zeer fraai bewerkt in eiken[hout] hoog **Altaar** en style moderne, zeven meters hoog [illegible] vijf breed, waarvan de teekening aan belanghebben[den] gratis toegezonden zal worden, mits brieven *franco*.

Donderdag, Vrijdag en Zaturdag,
den 18, 19 en 21 Junij,
STELLIG VOOR HET LAATST,
Drie Voorstellingen elken dag
van 12 tot 2, van 4 tot 6 en van 8 tot 10 ure.
in de *APOLLO-ZAAL*,
VAN
DE AZTEKEN,
HET AARDMANNETJE EN DE CORON[[illegible]**]**
De 5 Schotsche Klokkespelers
EN HET
INSTRUMENT CHRYSTAL-OPHONIC.
Vervolgens zullen zij zich naar Haarlem begeven, w[aar] zij des Zondags en Maandags te zien zullen zijn en [illegible] naar Leyden en 's Gravenhage vertrekken. (33[illegible])

(3321) ALEX. A. CRAFFORD, te *Middelburg*, h[eeft] alom verzonden:
PROSPECTUS VAN EENE
Kleine Katholijke Bibliotheek,
ZAMENGESTELD UIT LETTERVRUCHTEN MEERENDEELS V[AN]
R. K. GEESTELIJKEN,
BEWERKT VOOR DE GEVORDERDE JEUG[D].
Jaarlijks zullen 12 Boekdeeltjes in kl. 12°, met duidelijke letter gedrukt, het licht zien. — Alle [illegible] den zal een deeltje van meer dan 100 bladzijden [illegible] de inteekenaren worden afgeleverd. — De prijs vo[or] geheelen jaargang is slechts TWEE GULDEN. — Me[n] kent in voor een halven jaargang. (6 deeltjes). [illegible] alle Boekhandelaren des rijks staat de inteekening [open], alsmede bij den Uitgever.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.